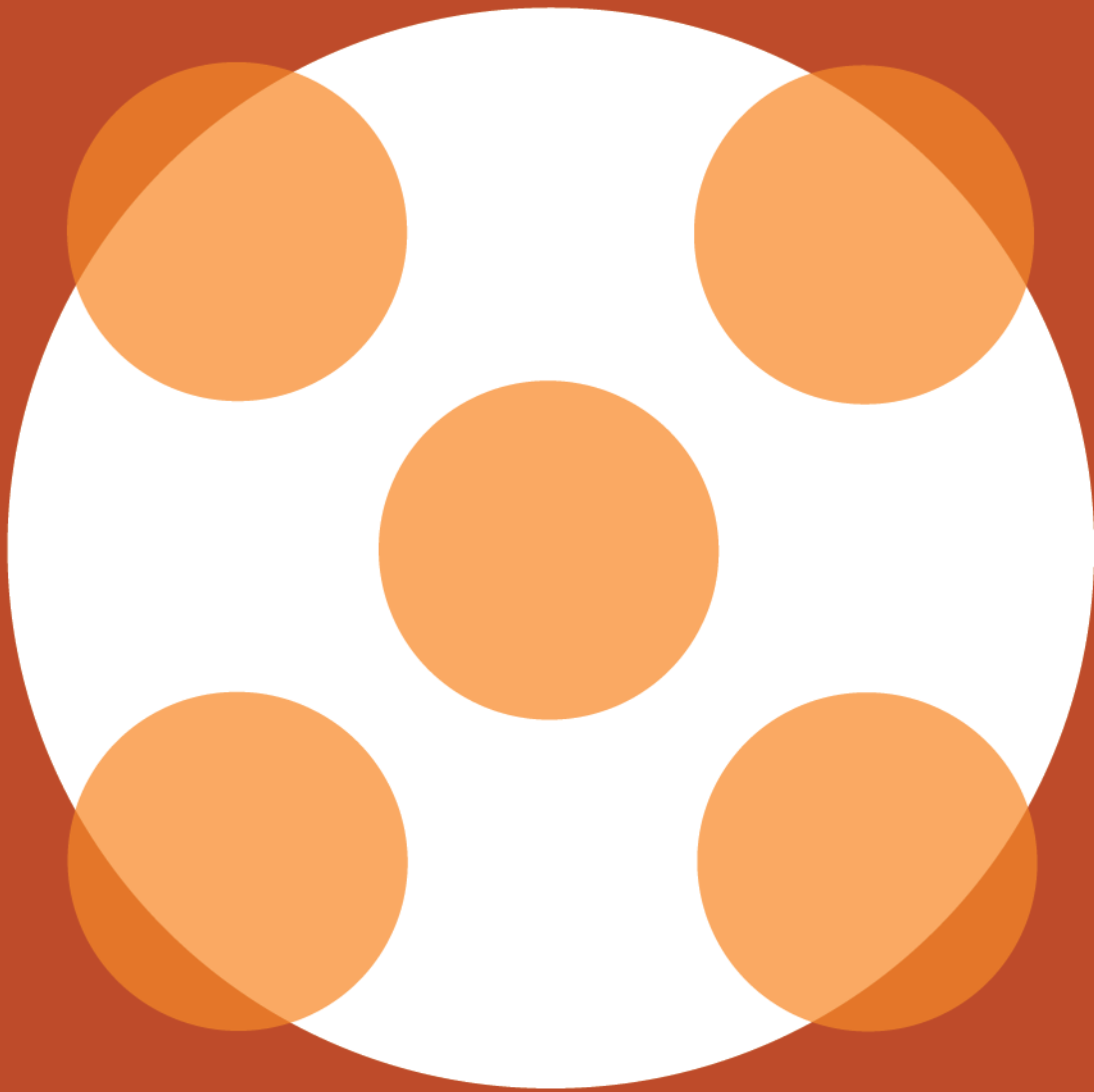

institut alternativa

KOLIKO SE SKUPŠTINSKI ODBORI MIJEŠAJU U SVOJ POSAO?

ANALIZA RADA PET ODBORA

1. OKTOBAR 2021 – 1. OKTOBAR 2022.

Naziv publikacije:

Koliko se skupštinski odbori miješaju u svoj posao?

Analiza rada pet odbora (1. oktobar 2021 – 1. oktobar 2022. godine)

Izdavač:

Institut alternativa

Bulevar Džordža Vašingtona 57, Podgorica, Crna Gora

Tel/fax: + 382 (0) 20 268 686

E-mail: info@institut-alternativa.org

Za izdavača:

Stevo Muk

Urednica:

Milena Muk

Autorke:

Milena Muk

Bojana Pravilović

Prelom i dizajn:

Artbuk doo

Podgorica, oktobar 2022. godine

Monitoring izvještaj je izrađen u okviru projekta „Odgovornost umjesto izgovora: Skupština građanima”, koji Institut alternativa sprovodi uz podršku Nacionalne zadužbine za demokratiju (National Endowment for Democracy). Izvještaj je isključiva odgovornost autora i ne odražava stavove Nacionalne zadužbine za demokratiju.

SADRŽAJ

SAŽETAK	4
Kontekst: Promjenljive parlamentarne većine i neviđena dinamika između parlamentarne većine i opozicije.	6
Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu: Bez plana za bolji nadzor	8
Odbor za bezbjednost i odbranu: Niska stopa realizacije sopstvenog plana parlamentarnog nadzora	11
Odbor za ekonomiju, finansije i budžet: Aktivnosti bez plana i uz značajne pauze u radu	16
Odbor za ljudska prava i slobode: Najaktivniji u pogledu broja predloženih preporuka.	18
Odbor za antikorupciju: Najpasivniji i tokom 2022. godine	21
Administrativni kapaciteti posmatranih pet odbora i stručna podrška njihovom radu	22
ŠTA DALJE?	24
ANEKS 1. Pregled rada pet odbora: Broj održanih sjednica po mjesecu u periodu oktobar 2021 - oktobar 2022. godine	26
IZVORI.	27

SAŽETAK

U izvještaju nudimo presjek rada pet odbora (Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, Odbor za bezbjednost i odbranu, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, Odbor za ljudska prava i slobode i Odbor za antikorupciju) u periodu od oktobra 2021. godine do oktobra 2022. godine. Čak tri od pet posmatranih odbora nijesu usvojili planove rada za tekuću, 2022. godinu, što otežava procjenu realizacije njihovih aktivnosti, a naročito je pasivan bio Odbor za antikorupciju, koji je u izvještajnom periodu održao svega četiri sjednice. Najaktivniji je bio Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu sa 32 održane sjednice.

Problemi i izazovi koje smo notirali u prethodnom izvještajnom periodu (oktobar 2020. godine – oktobar 2021. godine) i dalje su izraženi, naročito u pogledu komunikacije između Skupštine i izvršne vlasti, ali i pojedinih nezavisnih institucija. Zabilježili smo slučajeve da Vlada ne dostavlja mišljenja na zakonodavne inicijative poslanika i poslanica, među kojima se zbog fiskalnog efekta naročito izdvaja Predlog zakona o obeštećenju bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece. Mišljenja o važnim zakonskim predlozima usvajaju se bez rasprave, što je naročito praksa Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Generalno, odbori nemaju ujednačenu praksu i pristup sprovođenju parlamentarnih saslušanja, razmatranju izvještaja i zakonskih prijedloga. Ova neujednačenost se najbolje ogleda u činjenici da se Odbor za ljudska prava i slobode ističe u pogledu predloženih zaključaka i preporuka (111), dok Odbor za bezbjednost i odbranu, iako prednjači po broju održanih kontrolnih saslušanja, ne predlaže zaključke i preporuke, kojima bi se obezbjedilo da saslušanja imaju šire implikacije po jačanje parlamentarnog nadzora. Naročito zabrinjava pasivnost u razmatranju izvještaja institucija i zanemarivanje ovog važnog kontrolnog mehanizma od strane većine posmatranih odbora. Iako je u proteklih dvije godine učestalija praksa da izvještaji regulatornih tijela, nezavisnih i pravosudnih institucija ne dobiju „zeleno svijetlo“ na odborima, uglavnom izostaje proaktivno djelovanje poslanika i poslanica kako bi se metodologija izvještavanja ili rad ovih institucija unaprijedio. Određeni pomaci u tom pogledu primjetni su u radu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, koji je dao sugestije na izvještaje o radu sudova i tužilaca za 2021. godinu, za razliku od prethodne godine kada je odbio da usvoji ključne izvještaje o radu pravosuđa, ali istovremeno nisu ponuđeni odgovarajući zaključci i preporuke. Na drugoj strani, zabrinjava činjenice da Odbor za bezbjednost i odbranu uporno zanemaruje mogućnost datu Zakonom o unutrašnjim poslovima, da razmatra polugodišnje izvještaje direktora policije o rezultatima u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Odbor je posljednji put tu mogućnost iskoristio 2019. godine, a od tada je na čekanju šest polugodišnjih izvještaja koje su direktori policije uredno dostavljali. Poslanici i poslanice ne koriste u dovoljnoj mjeri administrativne kapacitete i stručnu podršku. To najbolje ilustruje činjenica da je Odbor za antikorupciju dodatno pasivizirao svoj rad, a da je u međuvremenu zaposleno tri samostalna savjetnika u službi ovog Odbora.

Kako u izvještajnom periodu nije bilo krupnih kvalitativnih iskoraka u radu posmatranih odbora, sve preporuke iz ranijih monitoring izvještaja i prijedloga Instituta alternativa za unapređenje parlamentarnog nadzora ostaju relevantne. Dodatno, s obzirom na presedan da značajan broj odbora nije usvojio planove rada za tekuću godinu, naglašavamo potrebu da svi skupštinski odbori pravovremeno planiraju svoj rad i da objavljuju proaktivno sva dokumenta od značaja za njihov rad. Zaključci i preporuke koje predlažu skupštinski odbori treba da budu formulisani na način koji omogućava jasno lociranje odgovornosti insitucija za njihovo sprovođenje. Neophodno je izvršiti funkcionalnu analizu skupštinske administracije, kako bi se obezbijedio optimalan balans između administrativnih kapaciteta i neophodne ekspertske podrške za sprovođenje zakonodavnih i kontrolnih aktivnosti poslanika i poslanica.

KONTEKST: PROMJENLJIVE PARLAMENTARNE VEĆINE I NEVIĐENA DINAMIKA IZMEĐU PARLAMENTARNE VEĆINE I OPOZICIJE

Proteklih godinu dana u Crnoj Gori obilježio je dinamičan politički život, koji se najbolje ogleda u činjenici da su tokom 2022. godine, u periodu od svega pola godine, dvije vlade (42. Vlada Crne Gore i 43. Vlada Crne Gore) izgubile povjerenje.¹ To je bilo praćeno i promjenljivim odnosima između parlamentarnih partija.

Tabela 1. Dinamika odnosa između partija parlamentarne većine u proteklih godinu dana

Partije parlamentarne većine nakon 30. avgusta 2020. godine koje su izglasale 42. Vladu Crne Gore	Partije parlamentarne većine koje su izglasale 43. manjinsku Vladu Crne Gore	Partije koje su pokušale da tvore parlamentarnu većinu za izglasavanje 44. Vlade Crne Gore
Demokratski front - Nova srpska demokratija – Demokratska narodna partija – Radnička partija (DF-NSD, DNP, RP)	Crno na bijelo (URA i CIVIS)	Demokratski front - Nova srpska demokratija – Demokratska narodna partija – Radnička partija (DF-NSD, DNP, RP)
Demokrate – Demos – Mir je naša nacija	Socijalistička narodna partija Crne Gore (SNP)	Demokrate – Demos – Mir je naša nacija
Demokratski front – Pokret za promjene (DF-PzP)	Socijaldemokratska partija Crne Gore – Liberalna partija (SDP - LP)	Crno na bijelo (URA i Civis)
Socijalistička narodna partija Crne Gore (SNP)	Demokratska partija socijalista (DPS)	Demokratski front – Pokret za promjene (DF-PzP)
Crno na bijelo (URA i CIVIS)	Bošnjačka stranka (BS)	Socijalistička narodna partija Crne Gore (SNP)
Prava Crna Gora (PCG)	Albanska lista (Albanska alternativa i FORCA)	Prava Crna Gora (PCG)
Ujedinjena Crna Gora (UCG)		Ujedinjena Crna Gora (UCG)

Politička kriza je dovela do blokade plenarnog rada Skupštine početkom 2022. godine, koja je bila, između ostalog, uslovljena činjenicom da Strahinja Bulajić, predsjedavajući Skupštine, nakon razrješenja predsjednika Skupštine Alekse Bečića 7. februara 2022. godine, nije sazivao sjednicu Skupštine.² Iako je Poslovníkom Skupštine Crne Gore samo predsjedavajućem dato ovlaštenje da sazove sjednicu, kako bi se zaobišla blokada, 46 poslanika i poslanica je odlučilo da sazove sjednicu i odblokira rad na plenarnoj sjednici.

¹ <https://institut-alternativa.org/pitanje-nepovjerenja-u-42-i-43-vladu-pokretalo-preko-90-aktuelnog-saziva-skupstine/>

² <https://www.slobodnaevropa.org/a/skupstina-crne-gore-sednica-3-marta/31723530.html>

Demokrate, stranka koja se protivila 43. manjinskoj Vladi Crne Gore, uložila je ustavnu žalbu na postupak sazivanja sjednice i izbora manjinske Vlade, o kojoj nije odlučeno do oktobra 2022. godine. Međutim, blokada se odrazila i na rad skupštinskih odbora.

Zbog toga je Institut alternativa ukazivao da rad skupštinskih odbora nije uslovljen dinamikom plenarnih zasijedanja i da je naročito važno da skupštinski odbori pristupe sveobuhvatnom razmatranju akata koji su u skupštinskoj proceduri, nezavisno od dinamike rada u plenumu.³

Sva radna tijela pasivizirala su svoj rad u periodu kada su razlike o načinu izlaska iz aktuelne političke krize blokirale plenarni rad Skupštine i početak redovnog proljećnjeg zasijedanja. Do početka juna 2022. godine, dva od pet odbora čiji rad aktivno pratimo nije održao nijednu sjednicu: Odbor za ljudska prava i slobode i Odbor za antikorupciju. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet takođe je pravio drastične pauze u svom radu, jer je 1. novembra 2021. godine održao prvu sjednicu nakon skoro četiri mjeseca pauze. Uprkos brojnim izazovima usljed invazije Rusije na Ukrajinu i nedoumicama u vezi sa primjenom programa „Evropa sad“, članovi i članice ovog radnog tijela su se prvi put tokom 2022. godine sastali tek u martu. Detaljan pregled rada pet odbora, u pogledu broja održanih sjednica po mjesecima, dat je u Aneksu 1. Treba naglasiti i da je nakon formiranja 43. Vlade, Vladimir Joković, dotadašnji predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, postao njen potpredsjednik, pa je rukovođenje Odborom preuzeo zamjenik predsjednika i poslanik Demokratske partije socijalista Petar Ivanović. Iako je bilo neformalnih najava da će se promjena parlamentarne većine odraziti na rukovodstvo skupštinskih radnih tijela, to se uglavnom nije desilo, dok je, kao što je već opisano, i većina formirana za izglasavanje 43. Vlade bila kratkog vijeka.

Imajući u vidu prethodno opisani politički i društveni kontekst, a vodeći se potrebom za osnaživanjem kontrolne uloge Parlamenta i važnosti praćenja primjene Poslovnika Skupštine i drugih propisa koji uređuju rad Skupštine i odbora, u periodu od oktobra 2021. do oktobra 2022. godine nastavili smo sa monitoringom kontrolnih i zakonodavnih aktivnosti poslanika i poslanica, a naročito rada pet skupštinskih odbora:

- Odbora za antikorupciju,
- Odbora za ekonomiju, finansije i budžet,
- Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu,
- Odbora za bezbjednost i odbranu,
- Odbora za ljudska prava i slobode.

3 <https://institut-alternativa.org/skupstinski-odbori-da-se-vrate-redovnim-obavezama/>

Tim Instituta alternativa je u realnom vremenu pratio sjednice svih pet odbora u periodu od 1. oktobra 2021. do 1. oktobra 2022. godine. Osim praćenja sjednica, dodatne informacije o radu prikupljenje su kroz zahtjeve za slobodan pristup informacijama i analizu zvaničnih izvještaja i dokumenata. Nacrt izvještaja poslat je i svim učesnicima i učesnicama konferencije “Koliko se Skupština miješa u svoj posao?”, koja je zakazana za 27. oktobar 2022. godine, kako bi se izvršila dodatna provjera činjenica i dobile povratne informacije u odnosu na sadržaj, ključne zaključke i preporuke. Izvještaj je podijeljen u pet ključnih segmenata koji pružaju osvrt na dinamiku rada svakog od odabranih pet odbora. U odvojenom dijelu ukazujemo na stanje administrativnih kapaciteta odbora, dok u zaključcima i preporukama nudimo ideje za unapređenje njihovog rada.

ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUĐE I UPRAVU: BEZ PLANA ZA BOLJI NADZOR

Ovaj Odbor do oktobra 2022. godine nije donio plan rada za tekuću godinu. Osim aktivnosti predstavljenih u Tabeli 2, bilo je pokušaja da se organizuju parlamentarna saslušanja o zadržavanju mitropolita crnogorsko-primorskog Amfilohija Radovića, u prostorijama Centra bezbjednosti Podgorica 22. juna 2020. godine, i o ukidanju zabrane ulaska u Crnu Goru Veljku Belivuku i Marku Miljkoviću. Međutim, o inicijativama za ovim saslušanjima nikada nije raspravljano, jer predloženi dnevni red nije bio usvojen, nakon rasprave poslanika i poslanica koja je trajala dva sata. Prije glasanja o dnevnom redu, zatražena su brojna proceduralna reagovanja. Glavna tema ovih reagovanja ticala se toga da postoje mnogo prioriternije oblasti o kojima treba raspravljati (kao što su Zakon o akcizama, razna poskupljenja, blokiran rad Skupštine), a ne ono što je bila predložena tema (Godišnji izvještaj o radu Odbora za 2021. godinu i donošenje odluka o organizovanju parlamentarnih saslušanja). Predsjednik Odbora je u jednom trenutku istakao da je tokom sjednice otvorena rasprava, a da nije riječ o proceduralnim reagovanjima, jer se još niko nije osvrnuo na konkretan član Poslovnika Skupštine Crne Gore koji je prekršen. Dnevni red nakon svega nije usvojen, jer nije dobio nepohodnu većinu glasova.

Tabela 2. Ključne realizovane aktivnosti

TIP AKTIVNOSTI	DETALJI
Razmatranje izvještaja institucija	Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2021. godinu ⁴ (nije usvojen, predloženo sedam zaključaka i preporuka), Godišnji izvještaj o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu ⁵ (nije usvojen, predloženo šest zaključaka i preporuka)
Parlamentarna saslušanja/ tematske sjednice	Usvojen izvještaj o kontrolnom saslušanju vršioca dužnosti vrhovnog državnog tužioca povodom razmatranja posebnih izvještaja o radu, sa sedam zaključaka ⁶ ; Konsultativno saslušanje povodom prikupljanje informacija i činjenica o postupanju i aktivnostima nadležnih organa vlasti u vezi pronevjere novca i falsifikovanje isprava u računovodstvu Skupštine u ranijim sazivima (bez usvojenog izvještaja i predloženih zaključaka), tematska sjednica o ispunjavanju političkih kriterijuma EU u oblastima pravosuđa i borbe protiv korupcije na inicijativu NVO Centar za demokratsku tranziciju
Zakonodavna aktivnost	Razmotreno devetnaest predloženih zakonskih izmjena i dopuna i dva zakonska predloga, sa ukupno 32 dodatna amandmana u periodu od 1. oktobra 2021. godine do 1. oktobra 2022. godine. Razmotren je i Prijedlog Odluke o skraćanju mandata Skupštine Crne Gore, koji je podnijela Vlada Crne Gore, ali nije dobio potrebnu većinu.
Uloga u izboru javnih funkcionera i funkcionerki	Utvrđen Predloga za izbor četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika; Utvrđen Predlog odluke o izmjeni Odluke o obrazovanju Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu, Nakon što je utvrđena lista prijavljenih kandidata na Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika (43. sjednica) i usvajanje Izvještaja Komisije za provjeru i pregled dokumentacije prijavljenih kandidata (44. sjednica), Odbor je na 45. sjednici sproveo konsultativno saslušanje kandidata koji ispunjavaju Zakonom propisane uslove za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Ova sjednica je imala čak šest nastavaka u ukupnom trajanju od 1 dana, 11 sati, 39 minuta i 6 sekundi i saslušana su 34 kandidata. Odbor je na 52. sjednici utvrdio Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika (prof. dr Radoj Korać, Fikret Kurgaš, Dragan Šoć, prof. dr Nebojša Vučinić).

Odbor je usvojio i odluku o kontrolnom saslušanju vršioca dužnosti vrhovnog državnog tužioca i glavnog specijalnog tužioca povodom posebnog izvještaja o radu u oblasti borbe protiv visoke korupcije i organizovanog kriminala za period od 1. januara do 15. maja 2022. godine. Međutim, ono nije održano do 1. oktobra 2022. godine. Takođe, bilo je planirano i konsultativno saslušanje povodom prijedloga Tužilačkog savjeta za izbor Vrhovnog

4 Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2021. godinu, 31. 03. 2022. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/app.php/akt/2803>

5 Godišnji izvještaj o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu, 31. 03. 2022. godine, stupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/447/2806-16203-00-72-22-8.pdf>

6 Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, *Izvještaj o kontrolnom saslušanju vršioca dužnosti vrhovnog državnog tužioca povodom razmatranja posebnih izvještaja o radu*, sa predlogom zaključaka, 26. 10. 2021. godine, dostupno na: <https://www.skupstina.me/me/sjednice/zakoni-i-druga-akta>

državnog tužioca sa listom kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove od 29. jula 2021. godine. Međutim, s obzirom na to da je predloženi kandidat naknadno povukao svoju prijavu, saslušanje nije održano.

Za razliku od izvještaja o radu tužilaštva i sudova za 2020. godinu, koje Odbor takođe nije usvojio ali nije predložio ni preporuke za unapređenje rada ili izvještaja, ove godine je predloženo sedam zaključaka nakon razmatranja godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2021. godinu sa Izvještajem o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2021. godinu. Ukazano je da je potrebno unaprijediti metodologiju izrade Godišnjeg izvještaja o radu, transparentnost rada Sudskog savjeta, da sprovodi trajno raspoređivanje u skladu sa zakonom i da vodi računa o spajanju i razdvajanju porodice, ponuđenim uslovima i slično. Odbor je utvrdio i da je neophodno precizirati nadležnost Sudskog savjeta u postupku razmatranja pritužbi, unaprijediti sistem utvrđivanja disciplinske odgovornosti sudija za disciplinske prekršaje u vezi sa vršenjem sudijske funkcije i postupanjem u konkretnim predmetima i obezbijediti da se ispituju razlozi zastarijevanja krivičnog gonjenja u svim predmetima u kojima do istog dođe i sl.⁷

Povodom Godišnjeg izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu i Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola u 2021. godini, Odbor je predložio šest zaključaka, koji se odnose na unapređenje metodologije izrade, koja treba da sadrži više kvalitativnih analiza. Odbor smatra da treba postići veći bilans u podizanju optužnih akata u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i visoke korupcije i da je neophodna veća međuinstitucionalna, ali i saradnja sa međunarodnim partnerima. Potrebno je i dosljedno primjenjivati Pravila za ocjenjivanje državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava, raditi na ograničavanju prekomjerne primjene instituta sporazuma o priznanju krivice i raditi na poboljšanju materijalnih i kadrovskih kapaciteta.⁸

Uprkos pomacima u predlaganju zaključaka i preporuka nakon razmatranja izvještaja sudova i tužilaštava, postoji prostor da se unaprijedi njihovo formulisanje. Primjera radi, Odbor je pozvao za promjenu metodologije izvještavanja o radu sudova, kako bi se bolje upoznao sa suštinom njihovog rada, „a ne samo sa statističkim podacima“. Međutim, nijesu date preporuke u kojim segmentima bi kvalitativno izvještavanje o radu sudova trebalo da se unaprijedi.

7 Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, *Izvještaj o razmatranju Godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2021. godinu, sa izvještajem o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2021. godinu, sa predlogom zaključaka*, 22. 07. 2022. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/443/2803-16503-00-72-22-4-2.pdf>

8 Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, *Izvještaj o razmatranju Godišnjeg izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu i Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola u 2021. godini, sa predlogom zaključaka*, 22. 07. 2022. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/447/2806-16501-00-72-22-8-2.pdf>

I ove godine, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu nije posvetio dovoljno vremena razmatranju važnih zakonskih prijedloga. Tako je Predlog zakona o obradi podataka o putnicima u vazdušnom saobraćaju u cilju sprečavanja i otkrivanja krivičnih djela terorizma i drugih teških krivičnih djela razmotren na sjednici koja je trajala nešto više od sedam minuta. Predstavnik predlagača je dao uvodno obrazloženje, a predlog zakona je usvojen bez rasprave. Podsjećamo da smo i tokom 2021. godine prepoznali slučajeve da se o važnim zakonima ne vodi sadržajna rasprava, pa je tako sjednica o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima trajala svega dvadeset pet minuta. Predlog zakona uz devet amandmana, koji su u međuvremenu podnijeti, podržan je bez rasprave.⁹

ODBOR ZA BEZBJEDNOST I ODBRANU: NISKA STOPA REALIZACIJE SOPSTVENOG PLANA PARLAMENTARNOG NADZORA

Prema posebnom zakonu, Odbor za bezbjednost i odbranu donosi Plan parlamentarnog nadzora sektora bezbjednosti i odbrane, koji je usvojen na sjednici 24. 12. 2021. godine. Međutim, Plan nije predstavljen na sjednici Odbora niti je povodom njegovog sadržaja vođena bilo kakva rasprava. Osim izostanka rasprave članova Odbora u fazi planiranja rada ovog Odbora, Plan parlamentarnog nadzora nije proaktivno objavljen na sajtu Skupštine, već smo ga dobili putem zahtjeva za slobodan pristup informacijama, a kao što je primjetno u tabeli 3, do oktobra 2022. godine karakteriše ga nizak stepen realizacije.

9 Nikoleta Pavićević i Marko Sošić, *Monitoring izvještaj: Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu* (17. decembar 2020 – 1. oktobar 2021), Institut alternativa, Podgorica, oktobar 2021. godine, dostupno na: <http://media.institut-alternativa.org/2022/04/monitoring-izvjestaj-za-politicki-sistem-1.pdf>

Tabela 3: Planirane i realizovane aktivnosti Odbora za bezbjednost i odbranu u 2022. godini

PLANIRANE AKTIVNOSTI	STATUS
1. Praćenje aktivnosti organa i institucija u oblasti bezbjednosti i odbrane u Crnoj Gori, u cilju uvida u ostvarivanje utvrđene politike u ovim oblastima za iznošenje zahtjeva za dostavu informacija o aktivnostima i preduzetim mjerama po bilo kojem pitanju iz djelokruga njihovog rada	REALIZOVANO
2. Vršenje nadzora nad poštovanjem političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu organa i institucija iz člana 3 stav 1 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane	DJELIMIČNO REALIZOVANO Održana su četiri kontrolna saslušanja povodom postupanja institucija i dešavanja u bezbjednosnom sektoru, ali nisu usvojeni zaključci nakon održanih kontrolnih saslušanja. Kontrolno saslušanje predsjednika Vlade Crne Gore Zdravka Krivokapića i ministra unutrašnjih poslova Sergeja Sekulovića na temu "Nezakonito upravljanje aktivnostima Uprave policije i ugrožavanje njene političke i ideološke neutralnosti i operativne nezavisnosti" nije održano.
3. Razmatranje godišnjih izvještaja za 2021. godinu	
3.1. Izvještaj o radu Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore za 2021. godinu	NIJE REALIZOVANO
3.2. Izvještaj o radu Ministarstva unutrašnjih poslova za 2021. godinu	NIJE REALIZOVANO
3.3. Izvještaj o radu Agencije za nacionalnu bezbjednost u 2021. godini	NIJE REALIZOVANO
3.4. Izvještaj o stanju zaštite i spašavanja u 2021. godini	NIJE REALIZOVANO
3.5. Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2021. godinu	NIJE REALIZOVANO
3.6. Izvještaj o rezultatima u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije	NIJE REALIZOVANO
4. Razmatranje izvještaja o upotrebi pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave i mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu	NIJE REALIZOVANO

PLANIRANE AKTIVNOSTI	STATUS
5. Razmatranje izvještaja o primjeni mjera tajnog nadzora od strane organa i institucija iz člana 3 stav 1 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, kojima se privremeno ograničavaju Ustavom zagarantovana prava i slobode	NIJE REALIZOVANO
6. Organizovanje i sprovođenje konsultativnog i kontrolnog saslušanja i iniciranje parlamentarne istrage	REALIZOVANO Održana su 4 kontrolna i 1 konsultativno saslušanje. Na 32. sjednici raspravljano o Predlogu odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju Anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o postupanjima pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, a u odnosu na događaje na Cetinju 4. i 5. septembra (nije dobilo potrebnu većinu). Na sjednici Petog vanrednog zasijedanja u 2022. godini (16. avgust 2022. godine), dobila je većinu (43 glasa za, 35 protiv i 1 uzdržan.)
7. Održavanje sjednice Odbora na zahtjev jedne trećine članova Odbora, sa jednom temom dnevnog reda	NIJE REALIZOVANO
8. Razmatranje predloga kandidata za imenovanje na rukovodeće dužnosti u oblasti bezbjednosti i odbrane, za koje je posebnim zakonom propisano da o njima Skupština daje mišljenje	DJELIMIČNO REALIZOVANO Odbor nije razmotrio predlog imenovanja direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost. Predlog je dostavljen (11.07.2022.) od strane Vlade Crne Gore, ali nikada se nije našao kao tačka dnevnog reda na sjednici Odbora. ¹⁰ Odbor je razmotrio imenovanje generalnog direktora Obavještajno-bezbjednosnog direktorata u Ministarstvu odbrane (Odbor je jednoglasno usvojio mišljenje da se postavi potpukovnik Todor Goranović i donio Izvještaj o razmatranju predloga ¹¹) i obavio konsultativno saslušanje vojno-diplomatskog predstavnika Crne Gore, pukovnika Milana Bigovića, prije stupanja na funkciju (Odbor je jednoglasno usvojio – 12 glasova za i donio Izvještaj o rezultatima konsultativnog saslušanja ¹²).

10 Vlada Crne Gore, Predlog za imenovanje direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, 11. 07. 2022. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/app.php/akt/2872>

11 Odbor za bezbjednost i odbranu, *Izvještaj o razmatranju predloga za postavljenje generalnog direktora Obavještajno-bezbjednosnog direktorata u Ministarstvu odbrane*, 29. 10. 2021. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/sjednice-radnih-tijela/2953/7469-00-63-4-21-71-7.pdf>

12 Odbor za bezbjednost i odbranu, *Izvještaj o rezultatima konsultativnog saslušanja vojno-diplomatskog predstavnika Crne Gore, pukovnika Milana Bigovića, prije stupanja na funkciju*, 29. 10. 2021. godine, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/sjednice-radnih-tijela/2953/7470-00-63-4-21-71-8.pdf>

PLANIRANE AKTIVNOSTI	STATUS
9. Regionalna saradnja i međunarodne aktivnosti	REALIZOVANO • Tri člana Odbora su učestvovala na dijalogu o regionalnoj politici sa zakonodavcima iz Jugoistočne Evrope; • Član Odbora učestvovao je na 31. ekonomskom forumu na temu: Sredozemno more, Bliski istok i Centralna Azija – faktor destabilizacije ili šansa za razvoj Evrope?” • Održan sastanak sa delegacijom Evropskog komiteta za prevenciju torture, nečovječnog i degradirajućeg postupanja.

Naročito zabrinjava pasivnost u razmatranju izvještaja institucija i zanemarivanje ovog važnog kontrolnog mehanizma od strane Odbora. Kao što se vidi u Tabeli 3, polugodišnji izvještaji direktora policije o rezultatima u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije uopšte nisu razmatrani. Obavezu sačinjavanja ovog posebnog izvještaja i dostavljanja Skupštini, direktor Uprave policije ima od 2018. godine stupanjem na snagu izmijenjenog Zakona o unutrašnjim poslovima, a takva odredba predviđena je i članom 16 unaprijeđenog zakonskog teksta iz jula 2021. godine. Prema tom članu direktori imaju obavezu da dva puta godišnje – najkasnije 1. juna i 1. decembra, šalju poslanicima izvještaje. Međutim, prema informacijama Instituta alternativa, od sedam dostavljenih izvještaja od strane direktora Uprave policije, Odbor za bezbjednost i odbranu je razmatrao samo jedan izvještaj o rezultatima u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, i to posljednji put 2019. godine.¹³

Rad Odbora regulisan je Zakonom o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane i otvorena je mogućnost da sjednice mogu biti otvorene i zatvorene za javnost. Ipak, od zakazanih 16 sjednica u periodu od 1. oktobra 2021. godine do 1. oktobra 2022. godine, svega dvije sjednice bile su zatvorene za javnost, dok je jedna sjednica odgođena zbog nedostatka kvoruma.

U posmatranom periodu održana su **četiri kontrolna i jedno konsultativno saslušanje**. Pored toga, dva zakazana kontrolna saslušanja nisu održana, pa tako nije sprovedeno kontrolno saslušanje predsjednika Vlade Zdravka Krivokapića i ministra unutrašnjih poslova Sergeja Sekulovića na temu „Nezakonito upravljanje aktivnostima Uprave policije i ugrožavanje njene političke i ideološke neutralnosti i operativne nezavisnosti“ gdje je tadašnji premijer Krivokapić dostavio dopis u kojem je navedeno da Odluka o njegovom kontrolnom saslušanju nije utemeljena na Ustavu, zakonu i Poslovniku, pa ga stoga ni na koji način ne obavezuje, dok je Sergej Sekulović informisao Odbor da će se pojaviti

13 Biljana Nikolić, Poslanici ne mare za izvještaje o kriminalu, Vijesti, 23. septembar 2022. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/poslanici-ne-mare-za-izvjestaj-o-kriminalu/>

ukoliko bude bilo potrebno, imajući u vidu najavu premijera da se neće odazvati pozivu predsjednika Odbora da učestvuje u radu sjednice. Kontrolno saslušanje predsjednika Vlade, ministra unutrašnjih poslova, direktora Uprave policije, glavnog specijalnog tužioca, v.d. direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost i šefa Specijalnog policijskog odjeljenja u vezi sa navodima EUROPOLA o službenicima Uprave policije Petru Lazoviću i Ljubu Miloviću nije održano zbog nedostatka kvoruma. Kvoruma nije bilo jer se nisu pojavila tri poslanika Demokratske partije socijalista. Glavni specijalni tužilac je takođe tražio da se sjednica odloži jer nije mogao tada da prisustvuje zbog hapšenja predsjednika Privrednog suda i još desetak osoba. Predsjednik Odbora je odložio sjednicu, ali u međuvremenu nije utvrđen novi termin održavanja.

Na sjednicama Odbora usvojene su i još dvije inicijative, na sjednici 5. aprila 2022. godine za održavanje kontrolnog saslušanja ministra unutrašnjih poslova, direktora Uprave policije i glavnog specijalnog tužioca povodom objavljivanja audio snimka o mogućim zloupotrebama i narušavanju izbornog procesa na lokalnim izborima u Ulcinju koja je usvojena jednoglasno, i kontrolnog saslušanja povodom objavljenih informacija o mogućoj kupovini odborničkih mandata u Skupštini Opštine Kotor.¹⁴ Međutim, ova saslušanja nisu održana ni šest mjeseci nakon usvajanja inicijativa za njihovim održavanjem.

Tokom diskusija na sjednicama Odbora ukazano je na to da Vlada nije poslanicima i poslanicama dostavljala važne informacije. Između ostalog, poslanik Raško Konjević je na sjednicama održanim 24. i 31. januara 2022. godine ukazivao da izvještaj o radu Vijeća za nacionalnu bezbjednost nije pravovremeno dostavljen. Takođe, predsjednik Odbora, osim što je ukazivao na neodazivanje predsjednika Vlade da prisustvuje kontrolnim saslušanjima, je na 21. sjednici ovog radnog tijela kazao da predsjednik Vlade nije dostavio informaciju o postupanju Uprave policije na Cetinju 4. i 5. septembra ni nakon 22 dana.

Iako je zakonski obavezno da Vlada dostavi mišljenje na predlog zakona u roku od petnaest dana, to mišljenje nije u propisanom roku dato na Predlog zakona o dopuni Zakona o graničnoj kontroli¹⁵ i Predlog zakona o dopuni Zakona o zaštiti i spašavanju¹⁶. U međuvremenu, na sajtu Skupštine je objavljeno mišljenje Vlade povodom prvog predloga, ali drugi zakonski predlog do kraja procedure u Parlamentu nije praćen odgovarajućim mišljenjem Vlade. Odbor je razmatrao i predloge Zakona o budžetu za 2022. godinu i Zakona o završnom računu budžetu za 2020. godinu, i dodatnih šest amandmana na Predlog zakona o dopuni Zakona o zaštiti i spašavanju.

14 Jedna inicijativa nije usvojena – poslanika Ivana Brajovića za održavanjem kontrolnom saslušanja u vezi sa snimcima koji su se pojavili u javnosti, a odnose se na aktivnosti v.d. komandanta protivterorističke jedinice Petra Kneževića tokom ustoličenja Mitropolita Joanikija II septembra 2021. godine.

15 Predlog zakona o dopuni Zakona o graničnoj kontroli, 12. 11. 2021. godine, dostupan na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/app.php/akt/2690>

16 Predlog zakona o dopuni Zakona o zaštiti i spašavanju, 18. 11. 2021. godine, dostupan na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/app.php/akt/2712>

ODBOR ZA EKONOMIJU, FINANSIJE I BUDŽET: AKTIVNOSTI BEZ PLANA I UZ ZNAČAJNE PAUZE U RADU

Uprkos obavezi, do oktobra 2022. godine, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, nije donio plan rada za tekuću godinu. Samim tim, nemoguće je cijiniti stepen realizacije plana, ali je u izvještajnom periodu održano 19 sjednica. Uprkos značaju i brojnim ekonomskim i budžetskim temama, ovaj Odbor je pravio značajne pauze u radu, pa je 1. novembra 2021. godine održao prvu sjednicu nakon četiri mjeseca pauze. Dodatno, članovi i članice ovog tijela su se prvi put tokom 2022. godine sastali tek u martu.¹⁷ U Tabeli ispod je pregled realizacije ključnih aktivnosti Odbora.

Tabela 4: Ključne realizovane aktivnosti Odbora za ekonomiju, finansije i budžet

TIP AKTIVNOSTI	DETALJI
Razmatranje izvještaja institucija	Izvještaj o radu Komisije za tržište kapitala sa finansijskim izvještajem i Izvještaj o stanju na tržištu kapitala za 2020. godinu (nije usvojen), Izvještaj o finansijskom poslovanju sa Izvještajem o radu Agencije za elektronske medije za 2020. godinu (nije usvojen), Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2020. godinu (nije usvojen), Izvještaj o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2020. godinu sa finansijskim izvještajima i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2020. godinu (nije usvojen), Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2020. godinu sa finansijskim izvještajem Agencije i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Agencije za 2020. godinu (nije usvojen) ¹⁸
Razmatranje predloga planova i budžeta pojedinih institucija	Predlog nacrtu budžeta Državne revizorske institucije za 2022. godinu (usvojen); Predlog nacrtu budžeta Agencije za sprječavanje korupcije za 2022. godinu (usvojen); Predlog finansijskog plana sa Programom rada Komisije za tržište kapitala za 2022. godinu (usvojen), Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske medije za 2022. godinu (nije usvojen, kasnije usvojen na plenumu), Predlog finansijskog plana sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu (nije usvojen, kasnije usvojen na plenumu), Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za nadzor osiguranja za 2022. godinu (nije usvojen, kasnije usvojen na plenumu), Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2022. godinu (nije usvojen, kasnije usvojen na plenumu)
Parlamentarna saslušanja/ tematske sjednice	Tematska sjednica na temu finansiranja lokalnih samouprava u svijetlu Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu

17 Infografik: Pojedini odbori i dalje bez održane sjednice u 2022. godini, Institut alternativa, 2.6.2022. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/pojedini-odbori-i-dalje-bez-odrzane-sjednice-u-2022-godini-2/>

18 Svi izvještaji i planovi su dostupni na sajtu Skupštine, na sljedećem linku: <https://www.skupstina.me/me/sjednice/zakoni-i-druga-akta>

TIP AKTIVNOSTI	DETALJI
Zakonodavna aktivnost	Razmotreno 35 predloga zakonskih izmjena i dopuna, jedan zakon o prestanku važenja (Predlog zakona o prestanku važenja Zakona o ulaganju u konsolidaciju i razvoj društva za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju „Montenegro Airlines“ AD Podgorica), 16 novih zakonskih predloga i 202 amandmana.
Saradnja sa drugim institucijama	Usvojen Akcioni plan za realizaciju obaveza iz Protokola o saradnji Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije. Akcioni plan nije proaktivno objavljen na sajtu Skupštine. Mahom se odnosi na učešće DRI u radu odbora, pri razmatranju plana i izvršenja budžeta, na učešće Odbora i Skupštine u planiranju revizija, izvještavanje poslanika/-ca o sprovedenim revizijama i utvrđivanje prioriteta za parlamentarna saslušanja, praćenje realizacije preporuka DRI

Odbornije usvojio izvještaje pet regulatornih tijela i planove finansija i rada za 2022. godinu za četiri regulatorna tijela. Međutim, istovremeno poslanici i poslanice nijesu predložili nikakve zaključke, kojim bi se unaprijedili izvještaji, planovi ili rad regulatornih tijela, dok su sva planska dokumenta naknadno usvojena na plenumu. Na Odboru je konstatovano da do početka rasprave na sjednici Odbora, Skupštini nije dostavljeno mišljenje Vlade Crne Gore na Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2022. godinu, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, pa poslanici i poslanice nijesu raspolagali odgovarajućim informacijama.

Odbor je krajem 2021. godine održao tematsku sjednicu na temu finansiranja lokalnih samouprava u svijetlu Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu. Povodom ove teme Zajednica opština Crne Gore dostavila je Informaciju o stanju finansiranja lokalnih samouprava i zaključke Upravnog odbora ZOCCG. Nakon rasprave, Odbor je usvojio dva zaključka.¹⁹

Razmatran je Predlog zakon o obeštećenju bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece i dato je pozitivno mišljenje na predlog zakona koji je usvojen, iako su poslanici i poslanice tokom rasprave ukazali da nemaju Mišljenje Vlade, pa samim tim ne mogu odrediti koliki će fiskalni efekat ovaj zakon imati na budžet Crne Gore.

Odbor je na jednoj sjednici razmotrio čak pet zakonskih prijedloga bez rasprave i o njima se pozitivno izjasnio. U pitanju su: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentima, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom brendu, Predlog zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene, Predlog zakona o zaštiti poslovnih tajni i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača.

19 Zaključcima se preporučuje Ministarstvu finansija i Zajednici opština da usaglaise rješenja i obavijeste Odbor o novom fiskalnom efektu na Predlog zakona o budžetu CG za 2022. godinu i poziva Ministarstvo finansija da pisani odgovor/informaciju u odnosu na ocjene i zaključke Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore od 26. novembra 2021. godine, dostavi i Odboru za ekonomiju, finansije i budžet.

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE: NAJAKTIVNIJI U POGLEDU BROJA PREDLOŽENIH PREPORUKA

Osim realizovanih aktivnosti, koje su predstavljene u Tabeli br. 5, na 28. sjednici Odbora za ljudska prava i slobode održanoj 26.7.2022. razmatrani su i usvojeni Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja, kao i Predlog rezolucije o genocidu u Pivi i Velici. U izvještajnom periodu, ovo radno tijelo usvojilo je 111 preporuka i zaključaka na osnovu razmatranih izvještaja i održanih tematskih sjednica. Preporuke su uglavnom precizno formulisane i omogućavaju jasno adresiranje odgovornosti.

Tabela 5: Planirane i realizovane aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode u 2022. godini

NAZIV AKTIVNOSTI	STATUS
1. Sastanak predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode i sekretara Odbora za ljudska prava i slobode sa predstavnicima Vestminsterske fondacije za demokratiju	REALIZOVANO
2. Multilateralni sastanak „Trendovi u oblasti ljudskih prava na Zapadnom Balkanu i u Austriji- naučene lekcije i budući pravci“ (aktivnost je realizovana u saradnji sa Vestminsterskom fondacijom za demokratiju (WFD))	REALIZOVANO
3. Konferencija na kojoj je predstavljen Poseban izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore „Uticaj mjera za sprečavanje širenja virusa COVID-19 na mentalno zdravlje djece u Crnoj Gori“	REALIZOVANO
4. Treća godišnja konferencija Mreže odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost Zapadnog Balkana (HUGEN), održana u Skoplju u Republici Sjevernoj Makedoniji	REALIZOVANO
5. Sastanak predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode Jovana Jola Vučurovića sa vršiteljkom dužnosti šefa Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori Sabinom Žunić	REALIZOVANO
6. Izvještaj Odbora za ljudska prava i slobode, kao radnog tijela nadležnog za nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Etičkog kodeksa poslanika za 2021. godinu	REALIZOVANO
7. Predlog godišnjeg plana obuka poslanika po pitanju poštovanja i primjene Etičkog kodeksa poslanika za 2022. godinu	REALIZOVANO
8. Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2021. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine - kontrolna uloga)	REALIZOVANO

NAZIV AKTIVNOSTI	STATUS
9. Poseban izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore „Uticaj mjera za sprečavanje širenja virusa COVID-19 na mentalno zdravlje djece u Crnoj Gori“	REALIZOVANO
10. Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2021. godinu, sa osvrtom na Konačni izvještaj Državne revizorske institucije o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2020. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine - kontrolna uloga)	REALIZOVANO
11. Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2021. godini sa Izvještajima o radu i finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2021. godinu sa izvještajima nezavisnih revizora, uz osvrt na Konačni izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji finansijskih izvještaja Nacionalnih savjeta za 2020. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine - kontrolna uloga)	NIJE REALIZOVANO
12. Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2021. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine - kontrolna uloga)	NIJE REALIZOVANO
13. Kontrolno saslušanje ministra prosvjete, ministra rada i socijalnog staranja, ministra zdravlja i ministra ljudskih i manjinskih prava na temu “Implementacija Preporuka sadržanih u Izvještaju o post-zakonodavnom nadzoru nad Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Zaključka Odbora za ljudska prava i slobode, donesenog povodom razmatranja Izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru nad Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom na Trećoj sjednici Odbora, održanoj 21. januara 2021. godine” (član 75 Poslovnika Skupštine)	NIJE REALIZOVANO Odluka o ovom saslušanju je usvojena na 27. sjednici Odbora (ova aktivnost bila je predviđena i Planom aktivnosti za 2021. godinu, ali nije sprovedena jer je bilo potrebno da većina članova Odbora donese odluku o kontrolnom saslušanju). Napomena: Ovo kontrolno saslušanje je bilo zakazano za 21. septembar 2022. godine, ali je odgođeno.
14. Kontrolno saslušanje ministra ljudskih i manjinskih prava i direktora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava na temu “Implementacija Preporuka sadržanih u Konačnom izvještaju Državne revizorske institucije o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2020. godinu” (član 75 Poslovnika Skupštine)	NIJE REALIZOVANO

NAZIV AKTIVNOSTI	STATUS
15. Kontrolno saslušanje predstavnika nadležnih institucija i organa na temu: "Uticaj govora mržnje na mentalno zdravlje djece, sa posebnim akcentom na praćenje implementacije Zaključka Skupštine Crne Gore donesenog povodom Izvještaja o mentalnom zdravlju djece u Crnoj Gori ("Službeni list CG, broj 37/2019) i Preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore sadržanih u Posebnom izvještaju "Uticaj mjera za sprečavanje širenja virusa COVID-19 na mentalno zdravlje djece u Crnoj Gori" (član 75 Poslovnika Skupštine)	NIJE REALIZOVANO
16. Akcioni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019- 2023, za 2022. godinu, sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje za 2021. godinu (Praćenje realizacije Zaključka Odbora donesenog povodom razmatranja Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023. godina sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019- 2023. godina, za 2020. godinu i Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023. godina, za 2019. godinu - 61. sjednica Odbora, 18. jun 2020)	NIJE REALIZOVANO
17. Akcioni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024, za 2022. godinu i Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024. za 2021. godinu (Praćenje realizacije Zaključka Odbora na 13. sjednici Odbora, održanoj 22. jula 2021. godine povodom razmatranja Trećeg GRETA izvještaja o implementaciji Konvencije Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima u Crnoj Gori, Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024, za 2021. godinu i Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024. za 2020. godinu)	NIJE REALIZOVANO
18. Strategija o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za period 2021-2025. godine, s Akcionim planom za 2021. i 2022. godinu	NIJE REALIZOVANO
19. Posjeta Centru za prihvatanje Božaju i sastanak sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova	NIJE REALIZOVANO
20. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godina sa Akcionim planom za 2022/2023. godinu	NIJE REALIZOVANO
21. Nacionalni dokument za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska Konvencija)	NIJE REALIZOVANO

ODBOR ZA ANTIKORUPCIJU: NAJPASIVNIJI I TOKOM 2022. GODINE

U izvještajnom periodu, Odbor za antikorupciju je održao četiri sjednice, od čega je jedna zajednička sjednica sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Teme o kojima je raspravljano tokom sjednica su:

1. Izvještaj o radu Agencije za sprječavanje korupcije za drugi kvartal 2021. godine;
2. Predstavke upućene Odboru za antikorupciju;
3. Ispunjavanje političkih kriterijuma EU u oblastima pravosuđa i borbe protiv korupcije;
4. Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i obrazovanju anketnog odbora za prikupljanje informacija i činjenica o postupanju nadležnih državnih organa i drugih subjekata u vezi sa Projektom vjetroelektrane „Možura“ – 30 poslanika (usvojeno na Odboru) uz tri predložena amandmana.

U toku sjednice Odbora održane u oktobru 2021. godine, razmotrene su i usvojene dvije inicijative poslanika Demokratskog fronta – Dragana Bojovića. Jedna inicijativa odnosila se na kontrolno saslušanje čelnika Agencije za sprječavanje korupcije u odnosu na presude Upravnog suda za funkcionere bivšeg režima. Druga inicijativa odnosila se na održavanje konsultativnog saslušanja po pitanju odnosa Agencije i tužilaštva u realizaciji Evropske agende u poglavljima 23 i 24. Ove inicijative usvojene su još 27. oktobra 2021. godine, ali saslušanja još uvijek nisu obavljena. Prema diskusiji sa sjednica Odbora i riječima poslanika Dragana Bojovića, navedena saslušanja nijesu realizovana jer od momenta kada su usvojene inicijative za njihovim održavanjem, Agencija za sprječavanje korupcije je prekinula svaki kontakt sa Odborom. Ovaj poslanik, koje je ujedno i zamjenik predsjednice Odbora, je istakao da je Odbor više puta slao dopise Agenciji o raznim terminima za saslušanja, ali da ti termini nisu odgovarali, dok Agencija nije dostavila ni određene informacije koje su poslanici i poslanice zahtijevali.

ADMINISTRATIVNI KAPACITETI POSMATRANIH PET ODBORA I STRUČNA PODRŠKA NJIHOVOM RADU

U proteklih godinu dana, došlo je do izvjesne fluktuacije kadra u odborima, čiji smo rad pratili. Dok su ojačani kapaciteti Odbora za antikorupciju (zaposlena tri samostalna savjetnika/-ce) i Odbora za bezbjednost i odbranu (zaposlen još jedan samostalni savjetnik), broj savjetnika u Odboru za ljudska prava i slobode je manji za jednog, a u Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu za dva.²⁰

Tokom monitoringa rada Odbora, zabilježili smo novu praksu da Parlamentarna budžetska kancelarija, kao organizaciona jedinica koja je ustanovljena 2020. godine, počela je da priprema preglede i materijale koji mogu biti od koristi poslanicima i poslanicama. Tako je u izvještajnom periodu ova kancelarija, osim uobičajenih prikaza finansijskih planova regulatornih tijela za 2022. godinu, njihovih izvještaja, predloga zakona o budžetu za 2022. godinu, izradila i prikaz izvještaja Državne revizorske institucije o reviziji uspjeha - Efikasnost upravljanja sredstvima donacija za suzbijanje korona virusa. Kancelarija zapošljava rukovoditeljku i dva savjetnika. Uprkos inicijalnim koracima, potencijali ove Kancelarije ostaju mahom neiskorišćeni za prikaze i istraživanja na zahtjev poslanika i poslanica.²¹ Na drugoj strani, Parlamentarni institut, kao organizaciona jedinica Službe Skupštine koja na zahtjev poslanika i poslanica sprovodi posebna istraživanja, u izvještajnom periodu je objavio petnaest radova, koji se fokusiraju na prikaze statistike tržišta rada (6), pitanja iz domena Odbora za rodnu ravnopravnost i Ženskog kluba Skupštine (4), i na pet specifičnih tema (zakonodavno uređenje pitanja klevete, naknade za rad menadžmenta u preduzećima u većinskom vlasništvu države, Finansijska istraga i građanskopravno oduzimanje imovine, E-parlament, Zakonsko uređenje socijalnih penzija).²²

20 Spisak zaposlenih u Skupštini Crne Gore, 11. 10. 2022. godine, dostupan na:

<https://api.skupstina.me/media/files/1665475684-spisak-sluzbenika-i-namjestenika-skupstine-crne-gore-11-10-2022-godine.pdf>

21 Prikazi koje proizvodi Parlamentarna budžetska kancelarija dostupni su na sljedećem linku:

<https://www.skupstina.me/me/gradjani/parlamentarna-budzetska-kancelarija>

22 Istraživački centar svoj rad predstavlja na sljedećem linku:

<https://www.skupstina.me/me/skupstina/sluzba-skupstine/istrazivacki-centar>

Tabela 6. Administrativni kapaciteti pet posmatranih odbora

Odbor	Prema Pravilniku (od 29. 7. 2021. godine) predviđeno	Oktobar 2021. godine	Oktobar 2022. godine
Odbor za ljudska prava i slobode	5 izvršilaca	Sekretarka i 3 samostalna savjetnika	Sekretarka i 2 samostalna savjetnika
Odbor za bezbjednost i odbranu	6 izvršilaca	Sekretarka i 4 samostalna savjetnika	Sekretarka i 5 samostalnih savjetnika
Odbor za ekonomiju, finansije i budžet	6 izvršilaca	Sekretar i 4 samostalna savjetnika	Sekretar i 4 samostalne savjetnice
Odbor za antikorupciju	4 izvršioca	Sekretarka	Sekretarka i 3 samostalna savjetnika
Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu	5 izvršilaca	Sekretarka i 4 samostalna savjetnika	Sekretarka i 2 samostalne savjetnice

ŠTA DALJE?

U načelu, rad odbora u proteklom periodu umnogome je bio kolateralna blokade plenarnog rada Skupštine, političke nestabilnosti i promjenljivih odnosa između partija. Ipak, brojni izazovi i problemi u radu odbora su konstantni i oni se mogu sumirati na sljedeći način:

- Odbori u dovoljnoj mjeri ne koriste proaktivno pojedine mehanizme, kao što su razmatranje posebnih izvještaja i predlaganja zaključaka i preporuka na osnovu održanih saslušanja i razmatranja izvještaja kako bi se suštinski unaprijedio parlamentatni nadzor u određenim oblastima upravljanja. U tom smislu, nezainteresovanost Odbora za bezbjednost i odbranu da razmatra posebne izvještaje direktora Uprave policije o borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije naročito zabrinjava, imajući u vidu prioritetni značaj, barem u deklarativnoj ravni, ove oblasti u političkim agendama svih parlamentarnih partija;
- Iako treba da budu mjesto detaljnije rasprave o zakonskim prijedlozima od kojih zavise brojne reforme u zemlji, čitanju zakona u odborima ne posvećuje se dovoljna pažnja, a zabilježen je slučaj i da je na jednoj sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet dato pozitivno mišljenje o čak pet zakonskih prijedloga a da o njima nije raspravljano;
- Manjkavosti u radu odbora, koje su rezultat pasivnosti poslanika i poslanica, dodatno pogoršava učestalo neuvažavanje Skupštine od strane predstavnika izvršne vlasti i nezavisnih institucija. U tom smislu, naročito ističemo slučajeve u kojima Vlada nije pravovremeno ili uopšte dostavila mišljenja na zakonodavne inicijative poslanika i poslanica (Predlog zakona o obeštećenju bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece) ili nije pravovremeno dostavila određene informacije i izvještaje u skladu sa posebnim zakonima (na pr. Izvještaj o radu Vijeća za nacionalnu bezbjednost) ili Poslovníkom (informacije koje prema Članu 50 mogu da traže poslanici i poslanice preko Generalnog sekretarijata Vlade);
- Poslanici i poslanice ne koriste u dovoljnoj mjeri administrativne kapacitete i stručnu podršku, dostupnu kroz različite organizacione jedinice skupštinske službe. To najbolje ilustruje činjenica da je Odbor za antikorupciju dodatno pasivizirao svoj rad, a da je u međuvremenu zaposleno tri samostalna savjetnika u službi ovog Odbora.

PREPORUKE

01

S obzirom na to da u izvještajnom periodu nije bilo krupnih kvalitativnih iskoraka u radu posmatranih odbora, sve preporuke iz ranijih monitoring izvještaja i prijedloga Instituta alternativa za unapređenje parlamentarnog nadzora ostaju relevantne, a one su sumirane na sljedećem linku:

<https://institut-alternativa.org/nagomilani-problemi-i-afere-imperativ-za-aktivniju-ulogu-skupstine/>

02

S obzirom na presedan da značajan broj odbora nije usvojio planove rada za tekuću godinu, naglašavamo potrebu da svi skupštinski odbori pravovremeno planiraju svoj rad u odnosu na zakonske obaveze ali i dinamiku planiranja i realizacije aktivnosti od strane Vlade i drugih institucija, nad kojima vrše nadzor;

03

O dbori treba proaktivno da objavljuju sva dokumenta od značaja za njihov rad, uključujući planove rada ili parlamentarnog nadzora, akcione planove za saradnju sa drugim institucijama i sl;

04

Z aključci i preporuke koje predlažu skupštinski odbori treba da budu formulisani na način koji omogućava jasno lociranje odgovornosti insitucija nad kojima vrše nadzor za njihovo sprovođenje;

05

U z procjenu potreba poslanika i poslanica, ali i zaposlenih u Službi Skupštine, neophodno je izvršiti funkcionalnu analizu skupštinske administracije, kako bi se obezbijedio optimalan balans između administrativnih kapaciteta i neophodne ekspertske podrške za sprovođenje zakonodavnih i kontrolnih aktivnosti poslanika i poslanica.

**ANEKS 1. PREGLED RADA PET ODBORA:
BROJ ODRŽANIH SJEDNICA PO MJESECU U
PERIODU OKTOBAR 2021 - OKTOBAR 2022. GODINE**

	Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu	Odbor za ekonomiju, finansije i budžet	Odbor za ljudska prava i Slobode	Odbor za bezbjednost i odbranu	Odbor za antikorupciju
Oktobar 2021.	3	0	0	3 (jedna zatvorena za javnost)	1
Novembar 2021.	3	3	5	1	0
Decembar 2021.	6 (jedna zajednička sa Odborom za antikorupciju)	8	3	4	1 (zajednička sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu)
Januar 2022.	0	0	0	2	0
Februar 2022.	2	0	0	0	0
Mart 2022.	1	1	0	0	0
April 2022.	1	0	0	2 (jedna zatvorena za javnost)	0
Maj 2022.	3	3	0	1, nije održano kontrolno saslušanje povodom EUROPOL transkripata	0
Jun 2022.	2	1	4	0	0
Jul 2022.	7, odgođena je 48. sjednica na kojoj je bilo planirano kontrolno saslušanje povodom posebnog izvještaja o radu u oblasti borbe protiv visoke korupcije i organizovanog kriminala	2	3	2	2
Avgust 2022.	2	0	0	0	0
Septembar 2022.	2	1	0, odgođena je 29. sjednica	0	0
Ukupno	32	19	15	15	4

IZVORI

- Nikoleta Pavićević i Marko Sošić, Monitoring izvještaj: Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu (17. decembar 2020. – 1. oktobar 2021. godine), decembar 2021. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-politicki-sistem-pravosudje-i-upravu/>
- Poslanici ne mare za izvještaj o kriminalu, Institut alternativa, septembar 2022. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/poslanici-ne-mare-za-izvjestaj-o-kriminalu/>
- Infografik: Pojedini odbori i dalje bez održane sjednice u 2022. godini, Institut alternativa, jun 2022. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/pojedini-odbori-i-dalje-bez-odrzane-sjednice-u-2022-godini-2/>
- Infografik, Pitanje (ne)povjerenja u 42. i 43. Vladu pokretalo preko 90% aktuelnog saziva Skupštine, Institut alternativa, septembar 2022. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/pitanje-nepovjerenja-u-42-i-43-vladu-pokretalo-preko-90-aktuelnog-saziva-skupstine/>
- Skupštinski odbori da se vrate redovnim obavezama, Institut alternativa, mart 2022. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/skupstinski-odbori-da-se-vrate-redovnim-obavezama/>
- Izvještaji i planovi su dostupni na sajtu Skupštine Crne Gore:
<https://www.skupstina.me/me/sjednice/zakoni-i-druga-akta>
- Rad Parlamentarne budžetske kancelarije dostupan je na:
<https://www.skupstina.me/me/gradjani/parlamentarna-budzetska-kancelarija>
- Rad Istraživačkog centra Skupštine Crne Gore dostupan je na:
<https://www.skupstina.me/me/skupstina/sluzba-skupstine/istrazivacki-centar>
- Spisak zaposlenih u Skupštini Crne Gore, 11. oktobar 2022. godine, dostupno na:
<https://api.skupstina.me/media/files/1665475684-spisak-sluzbenika-i-namjestenika-skupstine-crne-gore-11-10-2022-godine.pdf>
- Poslovník Skupštine Crne Gore („Službeni list CG“, broj 65/21)
- Plan parlamentarnog nadzora Odbora za bezbjednost i odbranu za 2022. godinu, dobijen putem zahtjeva za slobodan pristup informacijama broj: 00-41/22-10/3 od 18. aprila 2022. godine

- Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2022. godinu, dostupno na: <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/sjednice-radnih-tijela/3151/8169-00-63-8-22-.pdf>
- Radio Slobodna Evropa, Potpredsjednik Skupštine Crne Gore neće sazvati sjednicu 3. marta, februar 2022. godine dostupno na: <https://www.slobodnaevropa.org/a/skupstina-crne-gore-sednica-3-marta/31723530.html>

VEB

Dostupni zapisnici sa sjednica Odbora za ljudska prava i slobode: <http://bitly.ws/wpSh>

Snimci sjednica Odbora za ljudska prava i slobode (Jutjub kanal Skupštine):

- Snimak 14. sjednice: <http://bitly.ws/wpQw>
- Snimak 15. sjednice: <http://bitly.ws/wpQM>
- Snimak 16. sjednice: <http://bitly.ws/wpQX>
- Snimak 17. sjednice: <http://bitly.ws/wpRa>
- Snimak 18. sjednice: <http://bitly.ws/wpRe>
- Snimak 19. sjednice: <http://bitly.ws/wpRj>
- Snimak 20. sjednice: <http://bitly.ws/wpRr>
- Snimak 21. sjednice: <http://bitly.ws/wpRv>
- Snimak 22. sjednice: <http://bitly.ws/wpRE>
- Snimak 23. sjednice: <http://bitly.ws/wpRJ>
- Snimak 24. sjednice: <http://bitly.ws/wpRN>
- Snimak 25. sjednice: <http://bitly.ws/wpRW>

Dostupni zapisnici sa sjednica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu:

<http://bitly.ws/wpSr>

Snimci sjednica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu (Jutjub kanal Skupštine):

- Snimak 25. sjednice: <http://bitly.ws/wpSW>
- Snimak 26. sjednice: <http://bitly.ws/wpT4>
- Snimak 27. sjednice: <http://bitly.ws/wpT9>
- Snimak Nastavka 26. sjednice i 28. sjednice: <http://bitly.ws/wpTe>
- Snimak 29. sjednice: <http://bitly.ws/wpTs>
- Snimak 30. sjednice: <http://bitly.ws/wpTy>
- Snimak 31. sjednice: <http://bitly.ws/wpTD>
- Snimak 32. sjednice: <http://bitly.ws/wpTI>
- Snimak 33. sjednice: <http://bitly.ws/wpTJ>
- Snimak 34. sjednice: <http://bitly.ws/wpTL>
- Snimak Nastavka 34. sjednice: <http://bitly.ws/wpTR>
- Snimak 35. sjednice: <http://bitly.ws/wpTV>
- Snimak 36. sjednice: <http://bitly.ws/wpU2>
- Snimak 37. sjednice: <http://bitly.ws/wpUd>
- Snimak 38. sjednice: <http://bitly.ws/wpUh>
- Snimak 39. sjednice: <http://bitly.ws/wpUq>
- Snimak 40. sjednice: <http://bitly.ws/wpUw>
- Snimak 41. sjednice: <http://bitly.ws/wpUA>
- Snimak 42. sjednice: <http://bitly.ws/wpUC>
- Snimak 43. sjednice: <http://bitly.ws/wpUV>
- Snimak 44. sjednice: <http://bitly.ws/wpV6>

- Snimak Nastavka 44. sjednice: <http://bitly.ws/wpVi>
- Snimak 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpVt>
- Snimak Prvog nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpVC>
- Snimak Drugog nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpVL>
- Snimak Trećeg nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpVR>
- Snimak Četvrtog nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpW5>
- Snimak Petog nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpWk>
- Snimak Šestog nastavka 45. sjednice: <http://bitly.ws/wpWr>
- Snimak 46. sjednice: <http://bitly.ws/wpWu>
- Snimak 47. sjednice: <http://bitly.ws/wpWG>
- Snimak 49. sjednice: <http://bitly.ws/wpWY>
- Snimak 50. sjednice: <http://bitly.ws/wpX6>
- Snimak 51. sjednice: <http://bitly.ws/wpXi>
- Snimak 52. sjednice: <http://bitly.ws/wpXz>
- Snimak 53. sjednice: <http://bitly.ws/wpXB>
- Snimak 54. sjednice: <http://bitly.ws/wpXY>
- Snimak 55. sjednice: <http://bitly.ws/wpY4>
- Snimak 56. sjednice: <http://bitly.ws/wpYh>

Dostupni zapisnici sa sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet: <http://bitly.ws/wpYx>

Snimci sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet (Jutjub kanal Skupštine):

- Snimak 16. sjednice: <http://bitly.ws/wpYM>
- Snimak 17. sjednice: <http://bitly.ws/wpYR>
- Snimak 18. sjednice: <http://bitly.ws/wpZ2>
- Snimak 19. sjednice: <http://bitly.ws/wpZh>
- Snimak 20. sjednice: <http://bitly.ws/wpZK>
- Snimak Nastavka 19. i 20. sjednice: <http://bitly.ws/wpZR>
- Snimak 21. sjednice: <http://bitly.ws/wpZW>
- Snimak 22. sjednice: <http://bitly.ws/wpZZ>
- Snimak 23. sjednice: <http://bitly.ws/wq29>
- Snimak 24. sjednice: <http://bitly.ws/wq2m>
- Snimak Nastavka 24. sjednice: <http://bitly.ws/wq2A>
- Snimak Drugog nastavka 24. sjednice: <http://bitly.ws/wq2H>
- Snimak 25. sjednice: <http://bitly.ws/wq2Q>
- Snimak 26. sjednice: <http://bitly.ws/wq2U>
- Snimak Nastavka 26. sjednice: <http://bitly.ws/wq3I>
- Snimak Nastavka 26. sjednice: <http://bitly.ws/wq48>
- Snimak 27. sjednice: <http://bitly.ws/wq4c>
- Snimak 28. sjednice: <http://bitly.ws/wq4f>
- Snimak Nastavka 28. sjednice: <http://bitly.ws/wq4h>
- Snimak 29. sjednice: <http://bitly.ws/wq4m>
- Snimak Nastavka 29. sjednice: <http://bitly.ws/wq4v>
- Snimak 30. sjednice: <http://bitly.ws/wq4D>

- Snimak Nastavka 30. sjednice: <http://bitly.ws/wq4G>
- Snimak 31. sjednice: <http://bitly.ws/wq4I>
- Snimak Nastavka 31. sjednice: <http://bitly.ws/wq4M>
- Snimak 32. sjednice: <http://bitly.ws/wq4S>
- Snimak Drugog nastavka 32. sjednice: <http://bitly.ws/wq4X>
- Snimak Trećeg nastavka 32. sjednice: <http://bitly.ws/wq57>
- Snimak 33. sjednice: <http://bitly.ws/wq5d>
- Snimak Nastavka 33. sjednice: <http://bitly.ws/wq5m>
- Snimak 34. sjednice: <http://bitly.ws/wq5s>
- Snimak Nastavka 34. sjednice: <http://bitly.ws/wq5A>
- Snimak Drugog nastavka 34. sjednice: <http://bitly.ws/wq5E>

Dostupni zapisnici sa sjednica Odbora za bezbjednost i odbranu: <http://bitly.ws/wq5P>

Snimci sjednica Odbora za bezbjednost i odbranu (Jutjub kanal Skupštine):

- Snimak 18. sjednice: <http://bitly.ws/wq68>
- Snimak 20. sjednice: <http://bitly.ws/wq6i>
- Snimak 21. sjednice: <http://bitly.ws/wq6p>
- Snimak 22. sjednice: <http://bitly.ws/wq6w>
- Snimak 23. sjednice: <http://bitly.ws/wq6A>
- Snimak 24. sjednice: <http://bitly.ws/wq6H>
- Snimak 25. sjednice: <http://bitly.ws/wq7a>
- Snimak Nastavka 25. sjednice: <http://bitly.ws/wq7m>
- Snimak 26. sjednice: <http://bitly.ws/wq7r>
- Snimak 27. sjednice: <http://bitly.ws/wq7y>

- Snimak 28. sjednice: <http://bitly.ws/wq7G>
- Snimak 30. sjednice: <http://bitly.ws/wq7W>
- Snimak 31. sjednice: <http://bitly.ws/wq8c>
- Snimak 32. sjednice: <http://bitly.ws/wq8n>
- Snimak 33. sjednice: <http://bitly.ws/wq8L>

Dostupni zapisnici sa sjednica Odbora za antikorupciju: <http://bitly.ws/wq9k>

Snimci sjednica Odbora za antikorupcije (Jutjub kanal Skupštine):

- Snimak Četvrte sjednice: <http://bitly.ws/wq9F>
- Snimak Pete sjednice: <http://bitly.ws/wq9H>
- Snimak Šeste sjednice: <http://bitly.ws/wqaB>
- Snimak Prve zajedničke sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odbora za antikorupciju: <http://bitly.ws/wqaN>

O INSTITUTU ALTERNATIVA

Institut alternativa (IA) je nevladino udruženje osnovano septembra 2007. godine od strane grupe građana s iskustvom u civilnom društvu, javnoj administraciji i biznis sektoru.

Naša misija je snaženje demokratskih procesa i dobrog upravljanja u Crnoj Gori kroz istraživanje i analizu opcija javne politike, kao i monitoring rada javne uprave.

Naši strateški ciljevi su podizanje kvaliteta rada, odgovornosti, otvorenosti i efikasnosti javne uprave; podsticanje otvorene, javne, konstruktivne i argumentovane debate o javnim politikama i jačanje kapaciteta države i društva za njihov razvoj.

Vrijednosti koje slijedimo u svom radu su posvećenost misiji, nezavisnost, stalno učenje, umrežavanje, saradnja i timski rad.

Djelujemo kao think tank, odnosno istraživački centar, i u svom radu se bavimo oblastima dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti. Oblasti u kojima radimo i ostvarujemo uticaj struktuirane su u pet glavnih programa: javna uprava, odgovorne javne finansije, bezbjednost i odbrana i socijalna politika.

Na osnovu rada u naših pet programa, bavimo se praćenjem procesa pregovora o članstvu u EU, uz aktivno učešće u radnim grupama za Poglavlja: javne nabavke (5), pravosuđe i temeljna prava (23) i finansijski nadzor (32). Naša posebna aktivnost je Škola javnih politika koju organizujemo od 2012. godine, a 2018. godine organizovali smo i našu prvu školu Otvorenog budžeta.

U dosadašnjem radu, aktivno smo sarađivali sa preko 40 organizacija u regionalnim mrežama Zapadnog Balkana i sa preko 100 organizacija u Crnoj Gori. Institut je aktivno uključen u regionalne mreže: Think for Europe (TEN), Pointpulse, SELDI, WeBER, Koalicija UNCAC, Global BTAP, PASOS i Koalicija za zaštitu zviždača Jugoistočne Evrope.

Rezultati našeg rada sumirani su u 127 publikacija, izvještaja i analiza, a donosiocima odluka uputili smo više od 1000 preporuka. Preko četiri hiljade puta u medijima smo izložili predloge i preporuke za bolje javne politike.

Pokrenuli smo i tri internet stranice. Moj grad je pionirski poduhvat prikaza budžetskih podataka lokalnih samouprava. Nakon njega, izrađena je Moja uprava, adresa za građane koji žele da prijave problem sa kojim su se susreli prilikom ostvarivanja prava pred javnom upravom. Najnoviji internet portal Moj novac rezultat je namjere da hiljade nepretraživih, „zaključanih” podataka učinimo dostupnim.

Institut alternativa redovno objavljuje informacije o finansijama, projektima i donatorima koji su podržali rad organizacije. Zbog toga, Institut je tri godine zaredom dobio pet zvjezdica za transparentnost prema istraživanju koje je sprovedla međunarodna neprofitna organizacija Transparify koja ocjenjuje transparentnost preko 200 istraživačkih centara.

Predsjednik Upravnog odbora IA je Stevo Muk, a našu organizaciju trenutno čini desetočlani tim.

www.institut-alternativa.org

www.mojgrad.me

www.mojauprava.me

www.mojnovac.me